

Tillaga til þingsályktunar

um fullgildingu Hoyvíkur-samningsins milli ríkisstjórnar Íslands annars vegar og ríkisstjórnar Danmerkur og heimastjórnar Færeyja hins vegar.

(Lögð fyrir Alþingi á 132. löggjafarþingi 2005–2006.)

Alþingi ályktar að heimila ríkisstjórninni að fullgilda fyrir Íslands hönd samning milli ríkisstjórnar Íslands annars vegar og ríkisstjórnar Danmerkur og heimastjórnar Færeyja hins vegar, sem undirritaður var í Hoyvík í Færeyjum 31. ágúst 2005.

Athugasemdir við þingsályktunartillögu þessa.

A. Inngangur.

1. Inngangur.

Með þingsályktunartillögu þessari er leitað eftir heimild Alþingis til að fullgilda samning milli ríkisstjórnar Íslands annars vegar og ríkisstjórnar Danmerkur og heimastjórnar Færeyja hins vegar, sem undirritaður var í Hoyvík í Færeyjum 31. ágúst 2005.

Frá 1. júlí 1993 hefur verið í gildi samningur milli Íslands og Færeyja um fríverslun, sem undirritaður var 6. ágúst 1992, sbr. auglýsingu í C-deild Stjórnartíðinda nr. 12/1993. Með þeim samningi voru afnumdir allir tollar á innflutningi og útflutningi og gjöld sem hafa samsvarandi áhrif. Gildissvið samningsins náði til iðnaðarvæðis og fiskis og annarra sjávarafurða. Í tengslum við landbúnað var í samningnum gert ráð fyrir sérstöku samkomulagi þar sem samningsaðilar lýstu sig reiðubúna, að því marki sem stefna þeirra í landbúnaðarmálum leyfði, að stuðla að samstilltri þróun viðskipta með landbúnaðarvörur. Í samningnum voru einnig ákvæði um samkeppni, ríkisaðstoð, opinber innkaup og hugverkaréttindi.

Samningurinn frá árinu 1992 var því aðeins hefðbundinn fríverslunarsamningur og var vörusvið hans takmarkað við viðskipti með iðnaðarvörur og sjávarafurðir. Í ljósi hinna nánú tengsla milli Íslands og Færeyja var áhugi meðal beggja aðila á því að þróa samstarf landanna tveggja nánar á viðskiptasviðinu. Árið 2002 var því ákveðið að hefja samningaviðræður við Færeyinga um gerð nýs samnings milli Íslands og Færeyja sem hefði það að markmiði að dýpka og breikka viðskiptasamstarf þjóðanna. Samningaviðræðurnar hófust vorið 2003 og lauk þeim 23. maí 2003 með áritun af hálfu aðalsamningsmanna íslenskra og færeyskra stjórnvalda í Reykjavík. Var samningurinn undirritaður 31. ágúst í Hoyvík í Færeyjum af Davíð Oddssyni, utanríkisráðherra Íslands, og Jóhnesi Eidesgaard, lögmanni Færeyja.

2. Hoyvíkur-samningurinn.

Markmið Hoyvíkur-samningsins er að koma á fót sameiginlegu efnahagssvæði á yfirráðasvæðum Íslands og Færeyja. Tekur samningurinn til vöruviðskipta, þjónustuviðskipta, frjálrs-

ar farar fólks og búseturéttar, fjármagnsflutninga og fjárfestinga, staðfesturéttar; samkeppni, ríkiseinkasölu, ríkisaðstoðar og opinberra innkaupa. Mælir samningurinn fyrir um bann við mismunun á grundvelli ríkisfangs, staðfestustaðar eða upprunastaðar vöru innan efnislegs gildissviðs hans. Þannig skulu Íslendingar og íslensk fyrirtæki njóta sömu réttinda í Færeyjum og Færeyingar – og gagnkvæmt. Má því færa rök fyrir því að samningur þessi sé viðtækasti viðskiptasamningur sem Ísland hefur gert.

Samningurinn tekur einnig til fullrar fríverslunar með landbúnaðarvörur. Ísland hefur aldrei áður samið um fulla fríverslun með landbúnaðarvörur þannig að samningurinn markar nokkur tímamót í þeim efnunum. Neysluvenjur í Færeyjum eru um margt líkar neysluvenjum hér á landi en landbúnaður í Færeyjum hefur ekki náð að sinna eftirspurn eftir neyslu landbúnaðarvara þar í landi. Af þeim sökum er talsverður markaður í Færeyjum fyrir íslenskar landbúnaðarvörur.

Eins og áður segir er markmið Hoyvíkur-samningsins að koma á fót sameiginlegu efnahagssvæði Íslands og Færeyja. Við gerð samningsins var um margt leitað í smiðju samningsins um Evrópska efnahagssvæðið (EES-samningsins) og eiga mörg ákvæði samningsins því sér beina fyrirmynd í ákvæðum EES-samningsins. Hins vegar felur samningurinn ekki í sér samræmingu löggjafar samningsaðila á þeim sviðum sem samningurinn tekur til.

Framkvæmd samningsins skal vera í höndum sameiginlegrar nefndar samningsaðila sem stofnað er til með samningnum. Jafnframt mælir samningurinn fyrir ráði samningsaðila sem skipað skuli ráðherrum frá Íslandi og Færeyjum sem er ætlað að vera pólitískur hvati við framkvæmd þessa samnings og vera sameiginlegu nefndinni til leiðsagnar við störf hennar. Með samningnum er að öðru leyti ekki komið á fót sérstökum eftirlitsstofnunum með framkvæmd samningsins.

Færeyjar eru mikilvægur og vaxandi markaður fyrir ýmsar íslenskar vörur og íslensk fyrirtæki. Vonir standa til þess að Hoyvíkur-samningurinn muni stuðla að auknum viðskiptum milli landanna tveggja jafnframt því sem honum er ætlað að skapa ramma utan um aukna samvinnu milli landanna á ýmsum sviðum, m.a. í menningarmálum, orkumálum, umhverfismálum, heilbrigðismálum, fjarskiptum og ferðaþjónustu.

B. Athugasemdir við einstakar greinar samningsins.

Inngangsorð samningsins og um 1. gr. um markmið.

Í inngangsorðum samningsins er áréttað það markmið samningsins að afnema allar hindranir varðandi efnahagstengsl milli Íslands og Færeyja og sá vilji samningsaðila að auka efnahagstengsl milli Íslands og Færeyja með því að koma á fót sameiginlegum markaði sem nái til allra greina atvinnulífsins. Jafnframt ítreka samningsaðilar áhuga sinn á því að þróa og auka samvinnu sín á milli á öðrum sviðum.

Samkvæmt 1. gr. samningsins er markmið hans að mynda sameiginlegt efnahagssvæði Íslands og Færeyja. Á þessu sameiginlega efnahagssvæði er lagt bann við mismunun á grundvelli ríkisfangs, staðfestustaðar eða upprunastaðar vöru.

Um 2. gr. Gildissvæði og bókun 1.

Í 2. gr. er að finna skilgreiningu á landfræðilegu gildissviði samningsins. Tekur samningurinn til yfirráðasvæðis Íslands og Færeyja. Ná ákvæði samningsins því til viðskipta með vörur sem upprunnar eru á yfirráðasvæði Íslands eða Færeyja og með þjónustu og fjármagn sem einstaklingar eða lögaðilar frá Íslandi eða Færeyjum láta í té.

Rétt er að geta þess að sökum þess að Færeyingar hafa danskt ríkisfang er ekki hægt að vísa með hefðbundnum hætti til ríkisfangs til að ákvarða hverjir skulu njóta réttinda samkvæmt samningnum. Af þeim sökum er nánari skilgreining á því hverjir teljast Færeyingar samkvæmt samningnum í bókun 1 við samninginn, en samkvæmt bókuninni skulu ákvæði samningsins taka til danskra ríkisborgara sem annaðhvort eru með lögheimili í Færeyjum eða hafa haft þar lögheimili.

Um 3. gr. Efnislegt gildissvið.

Í 3. gr. eru talin upp þau efnislegu svið sem samningurinn tekur til, þ.e. vöruviðskipti, þjónustuviðskipti, frjáls för fólks og búseturéttur, fjármagnsflutningar og fjárfestingar, staðfesturéttur, samkeppni, ríkiseinkasala, ríkisaðstoð og opinber innkaup. Einnig tekur samningurinn til samvinnu á öðrum sviðum samkvæmt nánari fyrirmælum í 7. gr. samningsins.

Um 4. gr. Bestukjarameðferð.

Samkvæmt 4. gr. samningsins skuldbinda samningsaðilar sig til að veita einstaklingum og lögaðilum hins samningsaðilans eigi lakari meðferð en þeir veita til annarra landa. Sama gildir um vörur sem upprunnar eru innan gildissvæðis samningsins.

Um 5. gr. Innlend meðferð.

Í 5. gr. er að finna megininntak samningsins. Markmið greinarinnar er að tryggja að í viðskiptum á milli samningsaðila eigi einstaklingar og fyrirtæki annars samningsaðilans að geta notið sömu stöðu og einstaklingar og fyrirtæki hins samningsaðilans njóta á yferráðasvæði þess síðarnefnda.

Ákvæði 5. gr. samningsins er í raun tvíþætt. Annars vegar er í 1. mgr. að finna hina almennu meginreglu um bann við mismunun milli samningsaðila. Gildir bannið jafnt um mismunun milli Íslendinga og Færeyinga (A-liður), mismunun milli lögaðila með lögheimili innan gildissvæðis samningsins (B-liður) og mismunun milli vöru sem upprunninn er innan gildissvæðis samningsins á grundvelli upprunastaðar (C-liður). Hins vegar er í 2. mgr. að finna ítarlegri ákvæði til nánari fyllingar þessari meginreglu á þeim sviðum sem samningurinn tekur til, þ.e. vöruviðskipti, þjónustuviðskipti, frjáls för fólks og búseturéttur, fjármagnsflutningar og fjárfestingar, staðfesturéttur, samkeppni, ríkiseinkasala, ríkisaðstoð, opinber innkaup og viðskipti með landbúnaðarvörur.

Vöruviðskipti.

Samkvæmt A-lið 2. mgr. 5. gr. skal hvers konar mismunun við meðferð á vöru á grundvelli uppruna hennar bönnuð. Gildir þetta jafnt um mismunun að lögum og í reynd. Jafnframt er lagt bann við magntakmörkunum, sem og ráðstöfunum sem hafa samsvarandi áhrif (ii. liður). Rétt er að vekja athygli á því að orðalag þetta á sér fyrirmynd í 11. gr. samningsins um Evrópska efnahagssvæðið. Þá er einnig lagt bann við tollum, hverju nafni sem þeir nefnast eða af hvaða ástæðu sem er, í viðskiptum milli samningsaðila (iii. liður). Enn fremur er mælt fyrir um í ákvæðinu að vara sem á annað borð hefur verið löglega markaðssett innan gildissvæðis samningsins skuli falla undir ákvæði greinarinnar (iv. liður). Í þessu felst að hafi vara verið löglega markaðssett í Færeyjum skuli talið heimilt að markaðssetja hana hér á landi. Á þessu er þó sá fyrirvari að varan stríði ekki gegn almennu siðgæði og öryggi.

Þá er í A-lið 2. mgr. 5. gr. vísað til tveggja bókana við samninginn, annars vegar bókunar 2 sem hefur að geyma upprunareglur (v. liður) og hins vegar bókunar 3 sem hefur að geyma

reglur um samvinnu samningsaðilanna á sviði tollamála og einfaldaðrar tollmeðferðar (vi. liður).

Þjónustuviðskipti.

Samkvæmt B-lið 2. mgr. 5. gr. er lagt bann við hvers konar mismunun gagnvart þjónustuveitanda annars samningsaðila sem veitir þjónustu sína á yferráðasvæði hins samningsaðilans. Gildir bannið jafnt um mismunun að lögum og í reynd. Þá segir í ii. lið ákvæðisins að einstaklingum eða lögaðilum samningsaðila, sem starfa á yferráðasvæði hins samningsaðilans, beri að uppfylla sömu skilyrði og einstaklingum eða lögaðilum þess samningsaðila ber að gera samkvæmt landslögum hans. Í þessu felst að þjónustuveitanda frá Færeyjum ber að uppfylla skilyrði laga og stjórnvaldsfyrirmæla sem gilda hér á landi um starfsemi hans veiti hann tímabundna þjónustu hér á landi. Ákvæði ii. liðar er þó með fyrirvara um ákvæði i. liðar, þ.e. bann við mismunun gagnvart þjónustuveitanda. Má því ekki setja skilyrði gagnvart innlendum þjónustuveitendum sem að lögum eða í reynd fela í sér mismunun gagnvart þjónustuveitendum frá hinum samningsaðilanum.

Frjáls för fólks og búseturéttur.

Ákvæði samningsins taka einnig til frjálsrar farar fólks og búseturéttar. Skv. C-lið 2. mgr. 5. gr. er lagt bann við hvers konar mismunun varðandi búseturétt eða frjálsa för fólks milli samningsaðila. Jafnframt er mælt fyrir um að veita skuli aðgang að skólum, háskólum og öðrum fræðslustofnunum án mismununar (ii. liður) og að viðurkenna skuli sambærileg prófskírteini og annan vitnisburð um formlega menntun og hæfi, sem fengin er á yferráðasvæði hins samningsaðilans (iii. liður). Þá er mælt fyrir um að eftir þriggja ára búsetu Íslendinga í Færeyjum og Færeyinga á Íslandi skuli viðkomandi öðlast kjörgengi og kosningarétt í sveitarstjórnarkosningum.

Í C-lið 2. mgr. 5. er jafnframt vísað til bókuar 4 við samninginn þennan en þar er að finna tilvísun til þeirra samninga Norðurlandanna sem fjalla um sameiginlegan norrænan vinnu- markað, almannatryggingar og félagslega aðstoð, og hafa að geyma grundvallarreglur þar að lútandi.

Fjármagnsflutningar og fjárfestingar.

Samkvæmt D-lið 2. mgr. 5. gr. samningsins skal bönnuð hvers konar mismunum er varðar frelsi til fjármagnsflutninga eða fjárfestinga sem byggist á ákvörðunarstað fjármagnsins eða fjárfestingarstaðar. Gildir bannið jafnt um mismunun að lögum og í reynd.

Staðfesturéttur.

Í E-lið 2. mgr. 5. gr. er lagt bann við hvers konar mismunun varðandi staðfesturétt.

Samkeppni.

Samkvæmt F-lið 2. mgr. 5. gr. skal hvers konar mismunun í samkeppnisreglum samningsaðila eða við beitingu þeirra bönnuð. Jafnframt mælir ákvæðið fyrir um að samkeppnisyfyrivöld samningsaðilanna skuli starfa saman til að tryggja frjáls viðskipti og sanngjörn samkeppnisskilyrði á yferráðasvæði samningsaðila. Í iii. lið er að finna heimild til samningsaðila til að grípa til videigandi ráðstafana vegna undirboðs á grundvelli ákvæðis VI. gr. hins almenna samnings um tolla og viðskipti (GATT-samningsins) og annarra samninga Alþjóðaviðskiptastofnunarinnar sem varða aðgerðir gegn undirboðum.

Ríkiseinkasala.

Samkvæmt G-lið 2. mgr. 5. gr. ber ríkiseinkasölum samningsaðila að haga rekstri sínum þannig að ekki leiði til mismunandi meðferðar.

Ríkisaðstoð.

Reglur samningsins um ríkisaðstoð er að finna í H-lið 2. mgr. 5. gr. Segja má að reglur samningsins um þetta efni séu tvíþættar. Í fyrsta lagi er lagt bann við mismunun við veitingu ríkisaðstoðar til handa atvinnustarfsemi. Má samningsaðili sem veitir ríkisaðstoð því ekki setja skilyrði við veitingu slíkrar ríkisaðstoðar sem felur í sér beina mismunun að lögum eða reynd gagnvart einstaklingum eða lögaðilum frá hinum samningsaðilanum. Í öðru lagi mælir samningurinn fyrir um að telji samningsaðili að ríkisaðstoð hins samningsaðilans – eða aðstoð sem veitt er fyrir tilstilli þess samningsaðila – raski eða geti raskað samkeppni með því að hygla tilteknum fyrirtækjum eða geirum atvinnulífsins, skuli honum heimilt að taka málið upp í sameiginlegri nefnd þeirri sem komið er á fót með 8. gr. samningsins.

Opinber innkaup.

Samkvæmt I-lið 2. mgr. 5. gr. er hvers konar mismunun varðandi opinber innkaup bönnuð. Í þessu felst að samningsaðilum ber að haga opinberum innkaupum sínum á þá veru að ekki leiði til mismununar milli einstaklinga eða fyrirtækja samningsaðila né til mismununar milli vara sem upprunnar eru á yfirráðasvæði annars samningsaðila.

Viðskipti með landbúnaðarvörur.

Í J-lið 2. mgr. 5. gr. er að finna eina ákvæði samningsins sem heimilar að gripið sé til verndaraðgerða. Gildir ákvæðið eingöngu um viðskipti með landbúnaðarvörur. Samkvæmt ákvæðinu er samningsaðila heimilt að grípa til viðeigandi ráðstafana ef innflutningur á tilteknum landbúnaðarafurðum frá hinum samningsaðilanum veldur verulegum skaða í framleiðslustarfsemi viðkomandi afurðar hjá fyrrnefnda samningsaðilanum. Áður en gripið er til slíkra verndaraðgerða skulu samningsaðilar hefja samráð til að leita lausnar á vandanum. Þó má samningsaðili, ef óvenjulegur aðstæður krefjast bráðra aðgerða, grípa til slíkra aðgerða í fyrsta lagi þremur dögum eftir að hinn samningsaðilinn var upplýstur um þær. Þá skal tilkynna sameiginlegu nefndinni um allar slíkar ráðstafanir og skal hafa reglubundið samráð um framhald þeirra innan nefndarinnar með það að markmiði að afnema megi ráðstafanirnar eins og fljótt og aðstæður leyfa.

Um 6. gr. Undantekningar frá innlendri meðferð.

Í 6. gr. samningsins eru taldar upp undanþágur frá meginreglu 5. gr. samningsins um innlenda meðferð.

Samkvæmt 1. tölul. skulu allar vörur falla undir reglur um dýra- og plöntuheilbrigði þess samningsaðila sem flytur vörurnar inn. Hins vegar skulu slíkar reglur og beiting þeirra ekki fela í sér tæknilegar viðskiptahindranir og skulu samningsaðilar skuldbinda sig til þess að leitast við að greiða fyrir viðskiptum með þær framleiðsluvörur sem falla undir eftirlit með heilbrigði dýra og plantna, m.a. með því að koma á fót skoðunarstöðvum á landamærum og annarri nauðsynlegri aðstöðu sem greitt getur fyrir beinum viðskiptum með allar framleiðsluvörur sem samningur þessi tekur til.

Samkvæmt 2. tölul. er Íslandi heimilt að viðhalda gildandi takmörkunum á eignaraðild erlendra aðila í fyrirtækjum sem stunda fiskveiðar í efnahagslögsögu Íslands og fyrirtækjum sem eiga eða reka fyrirtæki til vinnslu sjávarafurða hér á landi.

Þá mælir 3. tölul. fyrir um að Færeyjum skuli heimilt að viðhalda gildandi takmörkunum á eignaraðild erlendra fyrirtækja sem stunda fiskveiðar í efnahagslögsögu Færeyja.

Einnig mælir 4. tölul. fyrir um að Færeyjum sé heimilt beita ákvæðum laga sem takmarka umsvif erlendra aðila í olíuvinnslu þar í landi (lög um starfsemi tengda vetniskolefnum). Hins vegar skulu ákvæði þeirra laga túlkuð á þá vegu að íslenskir lögaðilar með staðfestu í Færeyjum og Íslendingar sem eru með lögheimili í Færeyjum skuli njóta sömu réttinda samkvæmt lögnum og færeyskir lögaðilar og Færeyingar.

Að lögum segir í 5. tölul. að ákvæði samningsins um fjárfestingar gilda ekki um fjárfestingar stjórnvalda eða opinberra stofnanna samningsaðilanna.

Um 7. gr. Samvinna á öðrum sviðum.

Í 7. gr. samningsins lýsa samningsaðilar vilja sínum til að auka og víkka út samstarf sitt á öllum þeim sviðum þar sem þeir eiga sameiginlegra hagsmuna að gæta. Er þar sérstaklega getið samvinnu á sviði menningar, menntunar, þjálfunar, íþróttar- og æskulýðsmála, orkumála, umhverfismála, heilbrigðismála, þróunar mannauðs í opinbera geiranum, rannsókna og tækniþróunar, auðlindastjórnunar, fjarskipta, ferðaþjónustu og flutningastarfsemi.

Þá gerir 7. gr. samningsins ráð fyrir að samningsaðilar geti sett nánari ákvæði um samvinnu sín á milli með því að bæta síðar við sérstökum bókunum við samninginn um það efni.

Um 8. gr. Sameiginleg nefnd.

Með 8. gr. samningsins er komið á fót sameiginlegri nefnd sem skipuð er fulltrúum samningsaðila. Er hlutverk nefndarinnar að tryggja skilvirka framkvæmd og starfrækslu samningsins og skapa jafnframt vettvang til skoðana- og upplýsingaskipta. Enn fremur skal sameiginlegu nefndinni heimilt að breyta ákveðnum ákvæðum samningsins, sem og bókunum við hann, en einróma samþykki þarf til þess.

Um 9. gr. Ráð.

Í 9. gr. er komið á fót ráði ráðherra samningsaðila. Skal það vera pólitískur hvati við framkvæmd samningsins og vera sameiginlegu nefndinni til leiðsagnar við störf hennar eftir því sem við á. Skal ráðið eiga fund a.m.k. einu sinni á ári.

Um 10. gr. Bókanir.

Ákvæðið þarfnast ekki skýringa.

Um 11. gr. Aðild

Samkvæmt 11. gr. skal heimilt að veita fleiri aðilum eða hlutum Konungsríkisins Danmerkur aðild að samningnum náist samkomulag um skilmála og skilyrði fyrir slíkri útvíkkun samningsins.

Um 12. gr. Uppsögn

Samkvæmt 12. gr. er samningsaðilum heimilt að segja samningnum upp með árs fyrirvara. Hins vegar skulu réttindi fjárfesta og þjónustuveitenda sem leiðir af samningnum halda gildi sínu í a.m.k. fimm ár eftir uppsögn samningsins.

Um 13. gr. Gildistaka

Samningurinn mun öðlast gildi þegar Ísland annars vegar og heimastjórn Færeyja og ríkisstjórn Danmerkur hins vegar hafa lokið fullgildingu eða staðfestingu samningsins.

Fylgiskjal.**SAMNINGUR MILLI RÍKISSTJÓRNAR ÍSLANDS ANNARS VEGAR OG
RÍKISSTJÓRNAR DANMERKUR OG
HEIMASTJÓRNAR FÆREYJA HINS VEGAR**

Ríkisstjórn Íslands annars vegar og ríkisstjórn Danmerkur og heimastjórn Færeyja hins vegar,

sem nefnast hér á eftir SAMNINGSAÐILARNIR,

VILJA auka efnahagstengsl milli Íslands og Færeyja og samræma þróun í efnahagsmálum,

LEGGJA ÁHERSLU á sanngjörn samkeppnisskilyrði á sameinuðum markaði án tolla-
bandalags,

ERU STAÐRÁÐNAR Í að láta efnahagstengsl sín taka almennt til allra geira atvinnulífsins,

ERU STAÐRÁÐNAR Í að þróa og auka samvinnu sín á milli á öðrum sviðum,

HAFA ÁKVEÐIÐ að afnema allar hindranir varðandi efnahagstengsl milli Íslands og Færeyja innan efnislegs gildissviðs þessa samnings.

**1. gr.
Markmið.**

Markmiðið með þessum samningi er að mynda eitt efnahagssvæði á yferráðasvæðum Íslands og Færeyja þar sem mismunur á grundvelli ríkisfangs, staðfestustaðar eða uppruna-
staðar vöru er bönnuð innan efnislegs gildissviðs þessa samnings.

**2. gr.
Gildissvæði samningsins.**

Samningur þessi tekur til yferráðasvæða Íslands og Færeyja.

Hverjar þær ráðstafanir, sem samningsaðilar ákveða sjálfir að gera samkvæmt þessum samningi, skulu takmarkast við yferráðasvæði annaðhvort Íslands eða Færeyja og einstaklinga þar, eins og skilgreint er í bókun 1, og lögaðila sem þar hafa lögheimili.

Ákvæði þessa samnings gilda um flutninga milli Íslands og Færeyja á vörum, sem eru upprunnar á yferráðasvæði Íslands eða Færeyja, og á þjónustu og fjármagni sem einstaklingar á Íslandi eða í Færeyjum, eins og skilgreint er í bókun 1, eða lögaðilar með lögheimili á Íslandi eða í Færeyjum, láta í té.

**3. gr.
Efnislegt gildissvið.**

Ef annað er ekki tekið fram í samningnum tekur hann til:

- a) vöruviðskipta;
- b) þjónustuviðskipta;

- c) frjálsrar farar fólks og búseturéttar;
- d) fjármagnsflutninga og fjárfestinga;
- e) staðfesturéttar;
- f) samkeppni, ríkiseinkasölu, ríkisaðstoðar og opinberra innkaupa;
- g) samvinnu á öðrum sviðum, eins og kveðið er á um í 7. gr.

4. gr.

Bestukjarameðferð.

Hvor samningsaðili skal, innan gildissviðs þessa samnings, veita einstaklingum og lög-
aðilum hins samningsaðilans og þeim vörum, sem eru upprunnar innan gildissvæðis þessa
samnings, eigi lakari meðferð en þeir veita einstaklingum og lögaðilum annarra landa og
vörum sem eru upprunnar utan gildissvæðis þessa samnings.

5. gr.

Innlend meðferð.

1. Innan gildissviðs þessa samnings
  - A. er hvers konar mismunun milli íslenskra og færeyskra einstaklinga á grundvelli
ríkisfangs, eins og það er skilgreint í bókun 1, bönnuð,
  - B. er hvers konar mismunun milli lögaðila, með lögheimili innan gildissvæðis þessa
samnings, á grundvelli staðfestustaðar bönnuð,
  - C. er hvers konar mismunun milli vöru, sem er upprunnin innan gildissvæðis þessa
samnings, á grundvelli upprunastaðar bönnuð.
2. Við beitingu þeirrar meginreglu, sem er að finna í 1. mgr., skuldbinda samnings-
aðilarnir sig m.a. til eftirfarandi:
  - A. Með hliðsjón af vöruviðskiptum:
    - i. Hvers konar mismunun við meðferð á vöru, að lögum eða í reynd, á grundvelli
uppruna hennar er bönnuð.
    - ii. Magntakmarkanir, hverju nafni sem þær nefnast eða af hvaða ástæðu sem er, og
ráðstafanir sem hafa samsvarandi áhrif, eru bannaðar.
    - iii. Tollar, hverju nafni sem þeir nefnast eða af hvaða ástæðu sem er, eru bannaðir,
svo og ráðstafanir sem hafa samsvarandi áhrif.
    - iv. Allar vörur sem hafa verið markaðssettar með lögmætum hætti einhvers staðar
innan gildissvæðis þessa samnings skulu falla undir ákvæði þessarar greinar
með fyrirvara um skilyrði er varða almennt siðgæði og öryggi.
    - v. Í bókun 2 við þennan samning er að finna viðeigandi upprunareglur.
    - vi. Í bókun 3 við þennan samning er að finna reglur um samvinnu samnings-
aðilanna á sviði tollamála og einfaldaðrar tollmeðferðar.
  - B. Með hliðsjón af þjónustuviðskiptum:
    - i. Hvers konar mismunun, að lögum eða í reynd, gagnvart þjónustuveitanda
annars samningsaðilans, sem starfar á yfirráðasvæði hins samningsaðilans, er
bönnuð.
    - ii. Með fyrirvara um ákvæði i. liðar hér að framan skulu einstaklingar eða lögaðilar
samningsaðila, sem starfa á yfirráðasvæði hins samningsaðilans, uppfylla sömu
skilyrði og einstaklingum eða lögaðilum þess samningsaðila ber að uppfylla
samkvæmt landslögum hans.
  - C. Með hliðsjón af frjálsri för fólks og búseturéttar:

- i. Hvers konar mismunun, að lögum eða í reynd, varðandi búseturétt eða frjálsa för fólks er bönnuð, eins og nánar er kveðið á um í bókun 4 við þennan samning.
  - ii. Veita skal aðgang að skólum, háskólum og öðrum fræðslustofnunum án mismununar.
  - iii. Samningsaðili skal viðurkenna sambærileg prófskírteini og annan vitnisburð um formlega menntun og hæfi, sem fenginn er á yferráðasvæði hins samningsaðilans, eins þau hefðu verið gefin út á hans eigin yferráðasvæði. Viðurkenning slíkra prófskírteina og vitnisburðar um formlega menntun og hæfi skal í engu vera lakari en sú viðurkenning, sem veitt er vegna sambærilegra prófskírteina og vitnisburðar um formlega menntun og hæfi, sem aðili utan þessa samnings gefur út.
  - iv. Eftir þriggja ára búsetu íslenskra einstaklinga í Færeyjum og færeyskra einstaklinga á Íslandi öðlast viðkomandi einstaklingur kjörgengi og kosningarétt í sveitarstjórnarkosningum.
- D. Með hliðsjón af fjármagnsflutningum og fjárfestingum:
- i. Hvers konar mismunun, að lögum eða í reynd, varðandi frelsi til fjármagnsflutninga eða fjárfestinga, á grundvelli ákvörðunarstaðar fjármagnsins eða fjárfestingastaðar, hvar sem er innan gildissvæðis þessa samnings, er bönnuð.
- E. Með hliðsjón af staðfesturétti:
- i. Hvers konar mismunun, að lögum eða í reynd, varðandi staðfesturétt er bönnuð.
- F. Með hliðsjón af samkeppni:
- i. Hvers konar mismunun í samkeppnisreglum eða við beitingu þeirra er bönnuð.
  - ii. Samkeppnisyfirvöld samningsaðilanna skulu, í því skyni að tryggja frjáls viðskipti og sanngjörn samkeppnisskilyrði á efnahagssvæðinu sem stofnað er með þessum samningi, starfa saman, skiptast á upplýsingum og hafa með sér samráð um eftirlit, bæði almennt og, eftir því sem við á, vegna einstakra mála.
  - iii. Telji samningsaðili að um sé að ræða undirboð útflytjanda hjá hinum samningsaðilanum á tiltekinni framleiðsluvöru, eins og það er skilgreint í viðeigandi ákvæðum samninga Alþjóðaviðskiptastofnunarinnar (WTO), er þeim samningsaðila, sem fyrir þessu verður, heimilt að gera viðeigandi ráðstafanir í samræmi við VI. gr. hins almenna samnings um tolla og viðskipti frá 1994. Samningsaðilinn, sem fyrir þessu verður, skal senda hinum samningsaðilanum skriflega tilkynningu og veita 30 daga samráðsfrest til að finna lausn sem báðir aðilar geta unað við.
- G. Með hliðsjón af ríkiseinkasölu:
- i. Ríkiseinkasölu samningsaðila skulu í rekstri sínum ekki veita mismunandi meðferð, að lögum eða í reynd.
- H. Með hliðsjón af ríkisaðstoð:
- i. Ríkisaðstoð eða aðstoð fyrir tilstilli ríkis, í hvaða formi sem er, til handa atvinnustarfsemi, sem er, að öllu leyti eða að hluta, á yferráðasvæði samningsaðila, skal veitt á því yferráðasvæði án mismununar.
  - ii. Komist samningsaðili að þeirri niðurstöðu að ríkisaðstoð hins samningsaðilans eða aðstoð fyrir tilstilli hans raski eða gæti raskað samkeppni með því að hygla tilteknum fyrirtækjum eða geirum er honum heimilt að leggja málið fyrir sameiginlegu nefndina í samræmi við 8. gr.

- I. Með hliðsjón af opinberum innkaupum:
- i. Hvers konar mismunun, að lögum eða í reynd, varðandi opinber innkaup er bönnuð.
- J. Með hliðsjón af viðskiptum með landbúnaðarvörur:
- i. Ef innflutningur á tilteknum landbúnaðarafurðum í köflum 1, 2, 4, 5, 12, 15, 16 og 21 í samræmdu vörulýsinga- og vörunúmeraskránni af hálfu annars samningsaðilans veldur verulegum skaða í framleiðslustarfsemi þeirrar afurðar hjá hinum samningsaðilanum er þeim síðarnefnda heimilt að gera viðeigandi ráðstafanir einhliða sem eru í réttu hlutfalli við ástandið. Áður en gripið er til slíkra ráðstafana skulu samningsaðilarnir gefa sér nægan tíma til samráðs til lausnar á vandanum.
  - ii. Ef óvenjulegar aðstæður krefjast bráðra aðgerða er samningsaðila innflytjandans heimilt að gera ráðstafanir, sem teljast algerlega nauðsynlegar til að ráða bót á ástandinu, í fyrsta lagi þremur dögum eftir að samningsaðili útflytjandans var upplýstur um þær.
  - iii. Allar ráðstafanir skulu þegar í stað tilkynntar sameiginlegu nefndinni og allar viðeigandi upplýsingar sendar henni í samræmi við 8. gr. og skal samráð haft um málið með reglubundnum hætti innan sameiginlegu nefndarinnar, einkum með það í huga að afnema ráðstafanirnar eins fljótt og aðstæður leyfa.

6. gr.

Undantekningar frá innlendri meðferð.

Eftirfarandi undantekningar á meginreglunni í 1. mgr. 5. gr. gilda:

1. Allar vörur, sem verslað er með, skulu falla undir reglur um dýra- og plöntuheilbrigði hjá samningsaðilanum sem flytur inn. Þessar reglur skulu ekki fela í sér hindranir, af tæknilegum toga eða við málsmeðferð, í beinum viðskiptum. Með fyrirvara um skuldbindingar sínar í alþjóðasamningum um málefni er varða dýra- eða plöntuheilbrigði skulu samningsaðilarnir sjá til þess að greitt sé fyrir beinum viðskiptum með framleiðsluvörur, sem falla undir eftirlit á sviði dýra- og plöntuheilbrigðis, og skuldbinda sig til að koma á fót skoðunarstöðvum á landamærum og annarri nauðsynlegri aðstöðu til að greiða fyrir beinum viðskiptum með allar framleiðsluvörur sem þessi samningur tekur til.
2. Íslandi er heimilt að viðhalda takmörkunum, sem eru í gildi á undirritunardegi þessa samnings, í geirum fiskveiða og fiskvinnslu að því er varðar erlent eignarhald og/eða eignarhald aðila sem hafa ekki fasta búsetu svo og staðfestu aðila sem eru ekki ríkisborgarar og staðfestu ríkisborgara sem eiga ekki lögheimili á Íslandi.
3. Færeyjum er heimilt að viðhalda takmörkunum, sem eru í gildi á undirritunardegi þessa samnings, í fiskveiðigeiranum að því er varðar erlent eignarhald og/eða eignarhald aðila sem hafa ekki fasta búsetu svo og staðfestu aðila sem eru ekki ríkisborgarar og staðfestu ríkisborgara sem eiga ekki lögheimili í Færeyjum.
4. Færeyjum er heimilt að beita ákvæðum um leyfi í samræmi við 10., 11. og 18. gr. laga um starfsemi tengda vetniskolefnum (nr. 31, 16. mars 1998). Færeysku lögin um starfsemi tengda vetniskolefnum skulu að þessu leyti túlkuð þannig að íslenskir lögaðilar með staðfestu í Færeyjum og íslenskir einstaklingar með lögheimili þar skuli njóta réttinda samkvæmt þessum lögum án mismununar. Almenn ákvæði þessa samnings gilda að öllu öðru leyti um þetta svið.

5. Ákvæði þessa samnings um fjárfestingu gilda ekki um fjárfestingar stjórnvalda eða opinbera stofnana samningsaðilanna.

7. gr.

Samvinna á öðrum sviðum.

1. Samningsaðilarnir munu, innan gildissviðs þessa samnings, auka og víkka út samstarf sitt á öllum þeim sviðum þar sem sameiginlega hagsmuna er að gæta, þar á meðal eftirtöldum sviðum:

- á sviði menningar, menntunar, þjálfunar, íþróttar og æskulýðsmála
- á sviði orkumála
- á sviði umhverfismála
- á sviði heilbrigðismála
- á sviði þróunar mannauðs í opinbera geiranum
- á sviði rannsókna og tækniþróunar
- á sviði auðlindastjórnunar
- á sviði fjarskipta
- á sviði ferðaþjónustu
- á sviði flutninga.

2. Sameiginlega nefndin mun setja ákvæði um samvinnu skv. 1. mgr. í bókunum við þennan samning sem verða settar fram síðar.

8. gr.

Sameiginlega nefndin.

1. Sameiginlegri nefnd samningsaðilanna er hér með komið á fót. Hennar hlutverk er að tryggja skilvirka framkvæmd og starfrækslu þessa samnings. Með þetta að markmiði skal hún vera vettvangur skoðana- og upplýsingaskipta.

2. Sameiginlega nefndin getur ákveðið, með einróma samþykki, að gera breytingar á 5., 6. og 7. gr. svo og bókununum við þennan samning, eða bæta bókunum við hann eins og kveðið er á um í 2. mgr. 7. gr., með það að markmiði að auka smám saman frelsi í viðskiptum og styrkja samvinnu samningsaðilanna.

3. Sameiginlega nefndin skal setja sér starfsreglur.

4. Sameiginlega nefndin skal koma saman í samræmi við starfsreglur sínar eigi sjaldnar en einu sinni á ári og að beiðni annars hvors samningsaðilans.

5. Sameiginlega nefndinni er heimilt að koma á fót undirstofnunum.

9. gr.

Ráð.

1. Ráðherrar skulu hittast a.m.k. einu sinni á ári.

2. Ráði er hér með komið á fót. Því er einkum ætlað að vera pólitískur hvati við framkvæmd þessa samnings og sameiginlegu nefndinni, sem komið er á fót með honum, til leiðsagnar við störf hennar eftir því sem við á.

3. Ráðið skal meta framkvæmd og þróun þessa samnings í heild. Sameiginlegu nefndinni er heimilt að vísa hverju því máli, sem veldur erfiðleikum, til ráðsins.

4. Ráðið setur sér starfsreglur.

**10. gr.
Bókanir.**

Bókanir við samning þennan eru óaðskiljanlegir hlutar hans.

**11. gr.
Aðild.**

Heimilt er að veita fleiri aðilum eða hlutum af Konungsríkinu Danmörku aðild að samningnum, að því tilskildu að samkomulag náist um skilmála og skilyrði fyrir slíkri útvíkkun.

**12. gr.
Uppsögn.**

1. Hvorum samningsaðila um sig er heimilt að segja þessum samningi upp með orðsendingu til hins samningsaðilans eftir diplómátskum leiðum. Samningurinn fellur úr gildi á fyrsta degi næsta mánaðar eftir að tólf mánaða tímabili frá viðtöku tilkynningar um uppsögn lýkur.

2. Ávinningur, sem samningsaðili veitir fjárfestum eða þjónustuveitendum hins samningsaðilans samkvæmt skilyrðum þessa samnings, fyrir dagsetningu tilkynningar um uppsögn, skal gilda áfram í a.m.k. fimm ár eftir uppsögn samningsins.

**13. gr.
Gildistaka.**

1. Samningur þessi er háður fullgildingu, staðfestingu eða samþykki samningsaðilanna í samræmi við málsmeðferðarreglur hvors um sig.

2. Samningurinn öðlast gildi á fyrsta degi næsta mánaðar eftir að síðara skjalið um fullgildingu, staðfestingu eða samþykki hans hefur verið afhent vörsluaðilanum sem er utanríkisráðuneyti Íslands.

3. Samningurinn milli ríkisstjórnar Danmerkur og heimastjórnar Færeyja annars vegar og ríkisstjórnar Íslands hins vegar um fríverslun milli Færeyja og Íslands, sem var undirritaður 6. ágúst 1992, fellur úr gildi við gildistöku þessa samnings, sbr. þó ákvæði bókunar 2 við þennan samning.

Gjört í Hoyvík 31. ágúst 2005 á íslensku, færeysku, dönsku og ensku og skulu allir textarnir jafngildir.

Komi misræmi í ljós skal enski textinn gilda.

Fyrir hönd ríkisstjórnar Danmerkur
og heimastjórnar Færeyja

Fyrir hönd ríkisstjórnar Íslands

BÓKUN 1

Í samningi þessum merkir hugtakið „Íslendingur“ einstakling með íslenskt ríkisfang og „Færeyingur“ einstakling með danskt ríkisfang, sem á eða hefur átt lögheimili í Færeyjum.